

DOI 10.4467/24497800RAP.20.019.12913

<http://www.ejournals.eu/RAP/>

ISSN 2449-7800 (online), ISSN 2449-7797 (druk), s. 322–324

PAWEŁ OSTACHOWSKI¹

Dyskryminacja dziecka dyskryminacją na całe życie? Sprawozdanie z konferencji naukowej

Prawa dziecka to kwestia, w której system prawa krajowego, jak i międzynarodowego starają się od lat wypracować rozwiązania zapewniające najmłodszym poczucie bezpieczeństwa oraz nieskrępowany i wszechstronny rozwój. Okazuje się jednak, że mimo kilkudziesięciu lat działań rządów państw i organizacji międzynarodowych w tym zakresie, wciąż w wielu regionach świata, jak i obszarach życia młodego pokolenia, pozostaje wiele do zrobienia. Rozumieją to zwłaszcza badacze problematyki praw dziecka, praktycy ich obrony, jak i członkowie organizacji trzeciego sektora, aktywnie uczestniczący w działaniach na rzecz rozwoju i bezpieczeństwa najmłodszych.

Okazją do ich trójstronnego spotkania oraz wymiany wzajemnych doświadczeń, stała się zorganizowana przez ówczesny Instytut Prawa, Administracji i Ekonomii (obecnie Instytut Prawa i Ekonomii) Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie we współpracy z Okręgową Izbą Radców Prawnych w Krakowie, w dniu 14 maja 2020 roku, Ogólnopolska Konferencja Naukowa pod intrygująco brzmiącym tytułem „Dyskryminacja dziecka dyskryminacją na całe życie?”.

Okazją do organizacji tego wydarzenia wiosną była nieprzypadkowa. W 2020 roku mija bowiem trzydzieści lat od wejścia w życie Konwencji o prawach dziecka oraz dwadzieścia lat od momentu uchwalenia przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych dwóch dodatkowych protokołów do tej Konwencji, dotyczących przeciwdziałania angażowaniu dzieci w konflikty zbrojne, handlu dziećmi, dziecięcej prostytucji i pornografii.

Sam tytuł konferencji nie został sformułowany wyłącznie marketingowo. Celem organizatorów było przede wszystkim pogłębienie dyskusji na temat wpływu działań dyskryminacyjnych wobec najmłodszych na ich

¹ Mgr Paweł Ostachowski, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Instytut Nauk o Polityce i Administracji.

późniejsze zachowania i funkcjonowanie w życiu społecznym. Nie ulega bowiem wątpliwości, że tak jawne, jak i ukryte formy dyskryminacji wobec najmłodszych, przyjmujące formę psychicznej presji, jak i faktycznych ograniczeń w dostępie do określonych dóbr czy usług, kształtują ich przyszłe zachowania społeczne, rodzinne, rozwój osobisty i zawodowy.

Od momentu rozpoczęcia kampanii promocyjnej wydarzenia, konferencja wzbudziła zainteresowanie nie tylko pracowników naukowych i studentów, ale przede wszystkim środowiska nauczycielskiego na co dzień pracującego z młodzieżą szkolną, działającego tym samym w przestrzeni, gdzie zachowania dyskryminacyjne nie tylko można obserwować, ale przede wszystkim im zapobiegać i przeciwdziałać.

Ogłoszony w połowie marca stan zagrożenia epidemicznego w kraju oraz wynikające z niego decyzje władz uczelni dotyczące odwołania zaplanowanych wydarzeń z udziałem gości zewnętrznych i studentów, zmusiły organizatorów konferencji do zmiany jej formuły. Dzięki zaangażowaniu środków technicznych pozostających w dyspozycji Okręgowej Izby Radców Prawnych w Krakowie, udało się całe wydarzenie przeprowadzić w formie zdalnej. Chęć wysłuchania wystąpień konferencyjnych on-line zgłosiło ponad 150 uczestników z całej Polski. Otrzymali oni indywidualne hasła dostępowe do wydarzenia wraz z instrukcją logowania. Czynnych uczestników konferencji organizatorzy podzielili na dwa panele. Pierwszy zdominowali pracownicy uniwersyteccy i radcy prawni. W jego ramach poruszono m.in. kwestie praw dziecka w praktyce Rzecznika Praw Obywatelskich (dr hab. Grzegorz Krawiec), dzieci niepełnosprawnych jako podmiotów dyskryminacji negatywnej lub pozytywnej (dr Elżbieta Maj), czy kwestii wolności sumienia i wyznania dziecka (dr Marcin Sala-Szczypiński). Zainteresowanie słuchaczy wzbudziły również wystąpienia radców prawnych dotyczące pozycji małoletniego w postępowaniu sądowym (mgr Anna Jasielska-Papierkowska), odpowiedzialności szkoły za dyskryminację uczniów przez swych rówieśników (mgr Marietta Buszka), dyskryminacji niepełnoletniego w zatrudnianiu (mgr Anna Stokłosa).

Potwierdzeniem faktu, że kwestie dyskryminacyjne wśród małoletnich budzą zainteresowanie również ich pełnoletnich już kolegów były wystąpienia studenckie i doktoranckie, zaplanowane w ramach drugiego panelu. Studenci prawa z Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie skupili się na społeczno-prawnej sytuacji dziecka w Polsce (Kacper Cholewa) oraz kwestii dyskryminacji dzieci w dostępie do edukacji, wciąż dostrzegalnej w Polsce na przykładzie mniejszości romskiej (Ewa Piwowarska). Krytyczne opinie padły również na temat współczesnych prawnych podstaw diagnozowania dysleksji u dzieci (Natalia Maj). Wśród wystąpień doktoranckich szczególną refleksję uczestników wzbudził temat opieki wytchnieniowej w polskim systemie prawnym (mgr Wojciech Glac), jako przykład szczególnej troski

o ograniczenie dyskryminacji nie tylko dzieci niepełnosprawnych, ale także ich opiekunów.

Podczas spotkania on-line nie zabrakło dyskusji, polemik oraz nowo pojawiających się pytań badawczych, wartych do rozważenia w przyszłości. Mimo ogłoszonego stanu epidemii, zorganizowana on-line konferencja okazała się spotkaniem udanym, owocującym szeregiem nowych pytań badawczych. Nie sposób nie docenić też bardzo sprawnej organizacji on-line wydarzenia zapewnionej przez zespół zadaniowy złożony z zarówno czuwających nad transmisją wydarzenia informatyków, jak i czuwających nad jego organizacyjnym i merytorycznym poziomem komitetem organizacyjnym. Daje to dobry prognostyk na przyszłość w zakresie realizacji kolejnych projektów on-line tego rodzaju.